

Andrzej Małachowski

Spotkanie Sekcji Dogmatycznej Teologów Polskich

Wrocławski Przegląd Teologiczny 6/2, 203-204

1998

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Reronia: „Inżynieria genetyczna w świetle nauki chrześcijańskiej”. Tytuł kolejnego wykładu również brzmiał bardzo zachęcająco: „Chrześcijaństwo a wielkie religie świata” (autorem tego wystąpienia był ks. dr Andrzej Małachowski). Trudno przecież pozostać obojętnym wobec wielkiego wyzwania, jakie stanowi dla chrześcijaństwa coraz częstsze spotkanie się z religijnością odmienną od naszej, a tak intensywnie przeżywaną przez ludzi innych wiar. Wieczór sobotni proponował dwa spotkania dyskusyjne. Pierwsze z nich poświęcone było dylematowi: „Teolog – zawód czy powołanie?” (prowadzone przez ks. Andrzeja Siemienińskiego), a temat drugiego wkraczał z całą intensywnością w jak najbardziej praktyczną sprawę życiową: „«Niebo w płomieniach» – problemy moralne dorastania” (ks. Stanisław Orzechowski). To ostatnie spotkanie nie doszło jednak, niestety, do skutku.

Wrocławianie pragnący zorientować się w ważnych nurtach współczesnej teologii czuli się usatysfakcjonowani również w ostatni festiwalowy dzień, w niedzielę 27 września. Ks. dr hab. Bogdan Ferdek zarysował szeroko dyskutowany w naszym społeczeństwie problem nowych sekt, ujęty w formule: „Ekspansja sekt jako znak czasu”. Ks. prof. Roman Rogowski, znany z poszukiwań myślowych wybiegających w nowe, interesujące dziedziny, przedstawił w sposób prawdziwie utrzymujący w napięciu temat: „Co to jest teoekologia?”.

Prawie wszystkie wykłady i prelekcje ubogacone były dyskusjami przy „wolnym mikrofonie”. Refleksje prelegentów przedłużały się w ten sposób w pytania i osobiste doświadczenia słuchaczy. Niejeden temat został istotnie wzbogacony, jako że wszystkie one wkraczały w życiowe zainteresowania wielu obecnych na „Festiwalu nauki”.

Frekwencja na spotkaniach teologicznej części festiwalowych dni cieszyła organizatorów i prelegentów, którzy nierzadko przemawiali do ponad stu zgromadzonych słuchaczy. W sumie wykłady i dyskusje zgromadziły około 700 uczestników. Pierwsze doświadczenie „Festiwalu nauki” we Wrocławiu widziane z perspektywy Papieskiego Fakultetu Teologicznego jest więc bardzo obiecujące. Ufać należy, że powstająca na naszych oczach tradycja, rozwijać się będzie i ubogacać wrocławian także w przyszłych latach, przyczyniając się do popularyzacji teologicznych badań i refleksji.

ks. Andrzej Siemieniński

Spotkanie Sekcji Dogmatycznej Teologów Polskich „Wokół tajemnicy Ducha Świętego”

Przy końcu XX wieku i w perspektywie trzeciego tysiąclecia od przyjścia Jezusa Chrystusa Jan Paweł II do ważnych zadań związanych z przygotowaniem tego Jubileuszu zalicza ponowne odkrycie obecności Ducha Świętego. Duch bowiem uobecnia w Kościele jedyne Objawienie przyniesione ludziom przez Chrystusa, czyniąc je żywym i skutecznym w życiu każdego człowieka: „Pocieszyciel, Duch Święty, którego Ojciec pośle w moim imieniu, On was wszystkiego nauczy i przypomni wam wszystko, co Ja wam powiedziałem” (J 14,26).

Problematyka związana z tajemnicą Ducha Świętego została podjęta przez Sekcję Dogmatyczną Teologów Polskich na dorocznym spotkaniu, które zostało zorganizowane w dniach 20-21 X 1998 r. na Górze św. Anny. Wygłoszone referaty i przeprowadzone dyskusje – to forma uczenia „Roku Ducha Świętego” przez to środowisko.

Teologiczną refleksję o Duchu rozpoczął o. Jacek Bolewski SJ zastanawiając się, czy *Creator Spiritus* jest tożsamy z Duchem Świętym, *Spiritus Sanctus* jako trzecią Osobą Boską. Na podstawie wypowiedzi biblijnych i opartych na nich rozróżnień dogmatycznych wyróżnił nieosobowe i osobowe przejawy Ducha. Te pierwsze, według prelegenta, dotyczą przyrodniczych aspektów działania Ducha w stworzeniu, drugie zaś – to działania osobowego Ducha w człowieku. Oba te wymiary, przyrodniczy i antropologiczny, wzajemnie się przenikają, co stanowi dodatkowy znak łączącej je perspektywy – perychorezy trynitarniej.

O. Bonawentura Smolka OFM przedstawił rolę Ducha w działalności prorockiej. Od pierwszych wieków chrześcijaństwa była znana prawda o Duchu Świętym jako o Tym, „który mówił przez proroków”. Nauczaniu prorockiemu zawsze przypisywano szczególny atrybut działania ducha Jahwe, który przejawiał się w natchnieniu słowa. Prorocy, jako szczególnie heraldowie słowa Bożego byli częstokroć nazywani w Izraelu „ustami Jahwe”. Szczególna obecność Jego Ducha zapewniała im właściwą moc i dynamizm. Duch był dla proroków rzeczywistością realną, ale nieuchwytną. Był źródłem przeżyć duchowych i prowadził do doświadczenia obecności samego Boga. Duch zawsze pobudza, oświeca, uczy mądrości w zachowywaniu prawa Bożego, prowadzi do przemiany wewnętrznej, formuje i oczyszcza. Domaga się świętości, bo sam jest święty.

Ks. Eligiusz Piotrowski w swoim wystąpieniu wskazywał na związki chrystologii z pneumatologią: Duch Święty stale obecny w wydarzeniu Chrystusa i w kontynuacji tego wydarzenia – w zbawczym Jego dziele.

Ks. Roman Karwacki wygłosił referat: „Zamieszkiwanie Ducha Świętego w człowieku obdarowanym łaską. Impikacje pneumatologiczne teologii XIX wieku”. Zaakcentowana została prawda, że zamieszkiwanie Ducha Świętego zawsze wzbudza miłość nadprzyrodzoną i oznacza wzajemną wspólnotę osobową o najgłębszej intymności, co zarazem stanowi o godności człowieka.

Ks. Jerzy Buxakowski w oparciu o formułę bierzmowania: „Przyjmij znamię daru Ducha Świętego” przedstawił refleksje teologiczno-pastoralne związane z udzielaniem tego sakramentu. Słowa szafarza skierowane do bierzmowanego powinny stać się na całe życie osnową dojrzałości i odpowiedzialności chrześcijańskiej, która będzie rozwijała wewnętrzne treści świadomego przeżywania codziennego kontaktu z Bogiem.

W ostatnim wykładzie ks. Bogdan Ferdek pokazał panoramę nowych ruchów religijnych w kontekście pneumatologicznym. Prelegent powołując się na Grzegorza z Nazjanzu, który stwierdził, że: „Niektórzy uważali Ducha Świętego za moc Bożą (energię), inni za stworzenie – jeszcze inni za Boga, a byli i tacy, co nie byli pewni, jakie z tych pojęć zastosować, rzekomo z powodu poszanowania dla Pisma, jako że niby za żadną z tych rzeczy nie wskazywało jednoznacznie”, powiedział, że ta opinia jest nadal aktualna w odniesieniu do współczesnych nowych ruchów religijnych, abowiem nauka o Duchu Świętym głoszona przez te ruchy jest bardzo zróżnicowana.

Prawie sto lat temu papież Leon XIII ubolewał nad tym, że wiara w Ducha Świętego jest u wielu chrześcijan pokryta gęstymi ciemnościami. Rok Ducha Świętego, który teraz przeżywamy, przyczynia się w jakimś stopniu do rozpraszania ciemności, okrywających wiarę w Ducha Świętego.

ks. Andrzej Malachowski